

1 september 2022

Kopzorgen van Caribische studenten, ruim anderhalf jaar later

Wat is de stand van zaken rond de eerder door de Nationale ombudsman gesignaleerde knelpunten die Caribische studenten ervaren als zij naar Nederland komen om te studeren?

I Het rapport Kopzorgen van Caribische studenten

Op 16 december 2020 rondde de Nationale ombudsman zijn onderzoek af naar de knelpunten die studenten uit het Caribisch deel van het Koninkrijk ervaren als zij naar Nederland komen om te studeren of in Nederland gestudeerd hebben.¹ Het onderzoek resulteerde in het rapport [Kopzorgen van Caribische studenten](#). Daarin constateerde de ombudsman dat Caribische studenten door verschillende oorzaken vast kunnen lopen tijdens hun studie in Nederland. Hierdoor lopen zij studievertraging op, of haken zij zelfs voortijdig af.

Een Caribische student in het rapport:

"Het is echt zwaar geweest maar opgeven: nee, nooit. Dat heb ik ook van huis uit meegekregen: dóórgaan. Net als mijn moeder deed. Zij is mijn grootste voorbeeld en dat papiertje ga ik hoe dan ook halen, ook voor haar. Ik kwam hier naartoe om te studeren, ik kwam hier voor mijn toekomst, ik wil mijn doel bereiken. Makkelijk is het niet geweest en is het vaak nog steeds niet. Je hebt het absoluut zwaarder dan de medestudenten van wie de wieg in Nederland stond. Je wordt dan wel als Nederlander gezien, maar je staat wél op achterstand. En dat is niet eerlijk."

De ombudsman vindt dat Caribische studenten mogen verwachten dat de landen in het Koninkrijk zorgen voor een soepele overgang van het voorbereidend onderwijs op de eilanden naar het vervolgonderwijs in Nederland. Daarom moeten de landen en betrokken instanties aan beide kanten van de oceaan beter samenwerken en gezamenlijk concrete afspraken maken om fundamentele verbeteringen in de keten te bewerkstelligen. Het gaat daarbij om:

- Integrale informatieverstrekking in de voorbereiding
- Beschikking over een Burgerservicenummer (BSN)
- Toegang tot de Nederlandse basiszorgverzekering (en daarmee zorgtoeslag)
- Informatie over (kwijschelding) belastingen en over toeslagen
- Toegang tot psychologische begeleiding
- Integrale aflossing studieschulden
- Automatische draagkrachtmeting bij terugkeer

De ombudsman beval de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) dan ook aan om – in samenwerking met de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) – op deze punten actie te ondernemen.

II (Re)acties na publicatie van het rapport

Op 17 december 2020 werden [Kamervragen](#) gesteld, die de minister van OCW op 5 maart 2021 beantwoordde. In het [Vierlandenoverleg](#) van begin januari 2021 bespraken de vier onderwijsministers de resultaten van het rapport van de ombudsman en de rapporten van Levende Talen Papiaments en ResearchNed. Eensgezind spraken zij het voornemen uit om de knelpunten gezamenlijk en gestructureerd aan te pakken. Zo werd het aanbod van de Nederlandse Hogescholen aanvaard een Regiegroep te vormen met leden van organisaties van

¹ Zie bijlage 1 waarin die knelpunten kort worden beschreven.

beide zijden van oceaan.² De Regiegroep Studiesucces Caribische studenten werd gevraagd een plan van aanpak te ontwikkelen, gericht op een betere aansluiting van het onderwijs. Een brief met een [reactie](#) van de minister van OCW op zijn rapport ontving de ombudsman op 30 juli 2021. Overzee besprak de ombudsman de problemen van de Caribische studenten met de onderwijsminister van St. Maarten en met de ombudsmannen van St. Maarten en Curaçao. Ook lichtte hij het rapport toe bij de vaste Kamercommissie Koninkrijksrelaties en bij de vaste Kamercommissie Onderwijs in de Tweede Kamer.

Monitoren opvolging aanbevelingen uit het rapport

Om de opvolging van de aanbevelingen zo goed mogelijk te monitoren, overlegde de Nationale ombudsman structureel met het Arubahuis, het Curaçaohuis, het St. Maartenhuis en Levende Talen Papiaments. Daarnaast werd gesproken met het ministerie van OCW, het Programma Mens Centraal, de projectleider van de - door de Hogescholen ingestelde – Regiegroep en met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De VNG liet onder meer weten dat de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVvB) in een nieuwsbericht aan alle gemeenten ondertussen aandacht had gevraagd voor het rapport van de ombudsman met een focus op de inschrijving in de BRP en de aanvraag van een BSN. De Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) meldde dat zij na publicatie van het rapport [het informatieblad](#) voor de Caribische studenten had aangepast.

Een jaar na de publicatie van zijn rapport, organiseerde de ombudsman twee rondetafelgesprekken om de stand van zaken van de aanbevelingen uit dat rapport met betrokkenen instanties en personen te bespreken.

III Rondetafelgesprekken

Aan deze (digitale) rondetafelgesprekken, die op 8 december 2021 plaatsvonden, namen verschillende stakeholders, (ex)studenten en ministeries deel. Ook de ombudsmannen van St. Maarten en Curaçao waren aanwezig.

Wat waren de belangrijkste ontwikkelingen?

De ombudsman constateerde dat betrokken partijen constructief aan de slag waren gegaan met de aanbevelingen. Zo meldde het ministerie van BZK dat aan een wetswijziging rond het BSN werd gewerkt. Een tweede wetsaanpassing – die rond de zorgverzekering – werd voorbereid door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), in samenwerking met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Zij zouden bekijken in hoeverre de Caribische studenten die geen toegang hebben tot de Nederlandse volksverzekering, hiervoor tóch in aanmerking kunnen komen. Deze wetsaanpassing zou naar verwachting in juli 2022 gerealiseerd worden. Rond het aflossen van studieschulden meldde Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) dat afspraken waren gemaakt met de Belastingdiensten van Caribisch Nederland en Curaçao. Zo zou DUO - voor de jaren na het eerste draagkrachtverzoek - voortaan proactief het inkomen van de studenten opvragen. Voorts zou DUO proactief informatie op de eilanden verstrekken over het aflossen van schulden.

De bereidheid om gezamenlijk op te trekken zag de ombudsman als een positieve ontwikkeling. Tegelijkertijd werd duidelijk dat Caribische studenten nog steeds tegen (praktische) knelpunten aanlopen. Naast de in het rapport beschreven problemen, werd tijdens de rondetafels gesproken over het door de collegevoorzitter van de Hogeschool Rotterdam voorgestelde '[schakeljaar](#)', wie dat zou moeten betalen en wat mogelijke alternatieven zijn. Eveneens kwamen de huisvestingsproblematiek, de braindrain en het gebrek aan constructieve samenwerking tussen verschillende instanties aan de orde. Wat volgens de deelnemers ontbrak is een organisatie of orgaan die regie houdt en overzicht heeft van alles wat er speelt op het terrein van de Caribische studenten.

² In de Regiegroep studiesucces Caribische studenten participeren zowel onderwijspartijen als de overheden van de zes eilanden en Nederland.

Tot slot vroeg de ombudsman nog specifieke aandacht voor de Caribische mbo-studenten. Hij signaleerde dat de studenten vaker zonder begeleiding naar Nederland komen, minder goed zijn georganiseerd en vaak een stuk jonger zijn dan de hbo- en wo studenten. 'We moeten er met zijn allen op toezien dat deze groep studenten niet wordt vergeten', aldus de ombudsman.

Regiegroep studiesucces Caribische studenten

De Regiegroep meldde te werken aan verbetervoorstellen aan de hand van vijf thema's, te weten: (1) studiekeuze en studieloopbaanontwikkeling; (2) studiecultuur en taal; (3) ontvangst en begeleiding; (4) integrale informatievoorziening en (5) mobiliteit binnen het Koninkrijk. Verder liet de Regiegroep weten dat het plan van aanpak een traject van drie fases bevat. Hiervan zijn de eerste voorstellen in het voorjaar van 2022 gepresenteerd.³ Het traject beoogt een volledig ondersteuningsprogramma voor Caribische studenten te realiseren.

IV Na de rondetafelgesprekken

In maart 2022 publiceerde de Nationale ombudsman een [reconstructie](#) van het onderzoek Kopzorgen van Caribische studenten en de aanbevelingen op zijn website. In deze reconstructie ging de ombudsman nader in op de opbrengst van de rondetafelgesprekken.

Werkbezoek Bovenwindse Eilanden

Een maand later, in april 2022, bezocht de ombudsman St. Maarten, St. Eustatius en Saba. Op Saba sprak hij onder andere met de Youth Council die het CXC-onderwijssysteem⁴ ter sprake bracht. De jongeren op Saba zijn hier niet over te spreken. Het sluit namelijk te weinig aan op het Nederlandse onderwijssysteem. Als zij - na de middelbare school op Saba - in Nederland willen gaan studeren dan zorgt dat voor een hoop problemen. In een gesprek met jongeren uit St. Eustatius⁵ kwam het probleem van het zogenaamde 'gap year' aan de orde, dit houdt onder meer in dat geslaagde 16- en 17-jarige vmbo-scholieren niet makkelijk kunnen doorstromen naar het mbo.⁶

Kamerbrief 30 mei 2022

De minister van OCW schreef in zijn [Kamerbrief](#) van 30 mei 2022 over het Vierlandenoverleg OCW 2022 dat de Regiegroep de eerste verbetervoorstellen aan het Vierlandenoverleg had gepresenteerd.⁷ De Regiegroep werd verzocht 'om haar taakinfilling te verbreden en met voorstellen te komen die niet alleen de overgang van studenten van de eilanden naar Nederland en de opvang en begeleiding alhier verbeteren, maar ook met voorstellen te komen die er zorg voor dragen dat aspirant-studenten een bewustere keuze kunnen maken voor een vervolgopleiding in Europees Nederland, op de eilanden zelf of elders.'

³ In de Slotconclusies van het [Vierlandenoverleg van 2022](#) staat onder meer vermeld dat kennis wordt genomen van het gefaseerde plan van aanpak en de uitvoering van de eerste fase. Ook onderkennen de ministers dat er meer nodig is om het studiesucces op een aanvaardbaar peil te brengen. Zij ondersteunen de Regiegroep in de tweede en derde fase en zien daarvoor concrete voorstellen voor alle eilanden tegemoet, zo staat in de Slotconclusies te lezen. Ook werd ingestemd met het initiatief om in september 2022 een werkconferentie op Aruba te organiseren, gericht op concrete resultaten en versnelling van de uitvoering van het programma van de Regiegroep.

⁴ Dit is een regionaal aangeboden Engelstalig programma. Engels is de voertaal op St. Maarten, St. Eustatius en Saba.

⁵ Dit gesprek vond op 3 juni 2022 (digitaal) plaats met een medewerker van de Kinderombudsman en een medewerker van de ombudsman. Het gesprek was geïnitieerd door het Openbaar Lichaam van St. Eustatius.

⁶ Net als in Europees Nederland komen minderjarige scholieren die willen doorstromen naar vervolgonderwijs niet in aanmerking voor studiefinanciering. Hiervoor moet je immers 18 jaar zijn. Het probleem op de (kleinschalige) eilanden in het Caribisch deel van het Koninkrijk is dat er nauwelijks mogelijkheden zijn om de scholieren tot die tijd bij te scholen of te werken. 'Alvast' beginnen met een mbo-opleiding zonder studiefinanciering, is financieel niet haalbaar. De kinderbijslag hiervoor is ontoereikend voor veel ouders. Het zorgt ervoor dat een groot aantal scholieren afhaakt.

⁷ Hierbij moet worden gedacht aan voorstellen en aanpassingen waar instellingen binnen de eigen organisatie al invulling aan kunnen geven en die vanaf het komende studiejaar kunnen worden ingezet zoals online-studiekeuzegesprekken, het aanbieden van een module 'studeren in Nederland', een taalsprekbeurt en een buddyproject, aldus de minister.

V Stand van zaken aanbevelingen rapport Kopzorgen van Caribische studenten

Op 24 mei 2022 vroeg de Nationale ombudsman het ministerie van OCW naar de stand van zaken rond het verstrekken van het BSN aan Caribische studenten; de automatische draagkrachtmeting bij terugkeer naar de eilanden; in hoeverre (lokale) studieschulden op gelijke wijze kunnen worden afgelost én of het verstrekken van een totaaloverzicht van de schulden tot de mogelijkheden behoort.⁸ De ombudsman vroeg het ministerie van VWS naar de status van de eerder aangekondigde wetsaanpassing rond de zorgverzekering.⁹

- *Beschikken over een BSN*

Op 14 juli 2022 liet het ministerie van OCW de ombudsman weten¹⁰ dat - vooruitlopend op de invoering van het BSN in Caribisch Nederland - wordt onderzocht of het haalbaar is om via DUO een BSN te verstrekken aan Caribische studenten voordat zij naar Nederland komen.¹¹ Omdat dit een nieuwe taak is, heeft DUO een impactanalyse uitgevoerd. Op basis van deze analyse zijn de ministeries van BZK en OCW in gesprek over het vervolgtraject. Aangezien het implementatietraject ongeveer een jaar in beslag neemt, is het niet haalbaar dat Caribische studenten per 1 januari 2023 via DUO beschikken over een BSN. Na het zomerreces zal het ministerie van BZK hierover informatie naar de Tweede Kamer sturen.

- *Automatische draagkrachtmeting bij terugkeer naar de eilanden*

Over de draagkrachtmeting bij terugkeer meldde het ministerie van OCW dat zowel voor Curaçao als voor Caribisch Nederland geldt dat een oud-student eerst zelf een verzoek om draagkrachtmeting moet doen. Oud-studenten op Curaçao moeten toestemming geven via een machtiging om het voor DUO mogelijk te maken ook voor de jaren volgend op het eerste draagkrachtverzoek het inkomen op te mogen vragen.¹² Het jaar daarop vraagt DUO het inkomen proactief op bij de Belastingdienst om het maandbedrag vast te stellen. Heeft de Belastingdienst geen gegevens dan worden oud-studenten verzocht zélf de gegevens te verstrekken. Het ministerie van OCW schreef dat het bijhouden van de machtigingen en eventuele intrekkingen erg lastig uitvoerbaar is in combinatie met de geautomatiseerde systemen van DUO. Een 'handmatige' afspraak zoals die voor Curaçao en Caribisch Nederland geldt, zou niet in de rede liggen voor St. Maarten en Aruba. Voorts liet het ministerie weten dat het de mogelijkheden voor automatische gegevensuitwisseling met de Caribische landen inventariseert. Daarbij verwijst het ministerie naar de Kamerbrief van 30 mei 2022 waarin meer informatie staat over de aanvraag van een draagkrachtberekening.

- *Op gelijke wijze aflossen van studieschulden en verstrekken van een overzicht*

Het ministerie van OCW schreef dit onderwerp te agenderen voor het eerstvolgend overleg in het ambtelijke vierlandenoverleg Studiefinanciering. Het ministerie merkte voorts op dat de schuld van de Wet Studiefinanciering (Wsf) 2000 betrokken wordt bij de schuld uit de Wsf BES en dat dit niet andersom geldt.

- *Integrale informatieverstrekking*

Tot slot meldde het ministerie dat DUO er vol op in zet om mensen te informeren en te stimuleren om de draagkrachtberekening aan te vragen en om in contact te komen met debiteuren. Ook krijgen de aankomende studenten voorlichting. Binnen de Regiegroep Studiesucces Caribische Studenten is een werkgroep 'integrale informatievoorziening' ingesteld. Deze werkgroep focust op verschillende initiatieven rond informatieverstrekking, waaronder het inzichtelijk maken van bestaande initiatieven en het inrichten van een informatiepunt waarin de

⁸ Zie bijlage 2.

⁹ Zie bijlage 2.

¹⁰ Zie bijlage 2.

¹¹ Op grond van de Wet basisregistratie personen (Wet BRP) kan DUO worden aangewezen om voor de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) gegevens van niet-ingezetenen bij te houden in de Registratie Niet-ingezetenen (RNI). Inschrijving in de RNI leidt vervolgens tot verstrekking van een BSN door BZK. Hierdoor kunnen studenten afkomstig van alle zes de eilanden voor vertrek naar Nederland een BSN toegewezen krijgen door tussenkomst van DUO.

¹² Als zij geen toestemming geven, dan kan DUO geen gegevens met betrekking tot het inkomen ontvangen.

informatie over een vervolgstudie centraal is verzameld. De centrale informatieverstrekking is gericht op de studenten die het volgend jaar starten. Caribische studenten die in september 2022 starten kunnen gebruik maken van bestaande informatiemiddelen.

Vorderingen Regiegroep:

In aansluiting op de antwoorden van het ministerie van OCW zijn de vorderingen van de (andere werkgroepen van de) Regiegroep Studiesucces Caribische studenten ook vermeldenswaardig.

Op 15 juli 2022 stuurde de projectleider van de Regiegroep op verzoek van de ombudsman de tussenrapportage van het project 'Studiesucces Caribische studenten'. Deze tussenrapportage gaat onder meer in op de vertegenwoordiging in de Regiegroep en de verdeling van overheids- en onderwijsfunctionarissen van de landen. Sinds eind februari 2022 is ook het MBO vertegenwoordigd in de Regiegroep. Het MBO krijgt per augustus 2022 een nadrukkelijker positie binnen het project door de aanstelling van een projectleider voor het MBO-deel. De rapportage beschrijft voorts dat naast de werkgroep Integrale informatievoorziening de Regiegroep sturing aan werkgroepen die elk aan een thema¹³ werken. Vanaf juli 2022 wordt er óók op de eilanden met werkgroepen aan deze thema's gewerkt. Verder vindt er sinds september 2021 een structureel overleg plaats tussen vertegenwoordigers van de zeven hogescholen in de projectgroep. Tijdens dat overleg worden lopende zaken met elkaar besproken en afgestemd. Concrete resultaten die tot nu toe zijn behaald:

- inventarisatie van ondersteunende programmaonderdelen binnen de betrokken hogescholen;
- uitwisseling van best practices;
- inventarisatie van snel te verbeteren zaken binnen de eigen instituten;
- inventarisatie van aanbevelingen tot overkoepelende, snel in te zetten oplossingen;
- suggesties voor nieuw te ontwikkelen onderdelen en de effectuering van verbeteringen.

De Regiegroep constateert tot slot dat er een positieve beweging zichtbaar is, zowel binnen de hogescholen, als onderling en in het grotere netwerk. Er ligt een uitdaging om de eilanden aangehaakt te krijgen en benadrukt wordt dat het belangrijk is om (snelle) verbeteringen ook zorgvuldig te borgen. Er moet niet alleen vanuit het bestaande aanbod worden gedacht, maar juist vanuit de behoefte van de doelgroepen.

- *Aanspraak maken op een Nederlandse basiszorgverzekering*

In reactie op de vragen van de ombudsman antwoordde het ministerie op 13 juni 2022 dat op 1 juli 2022 de wijziging van het BUB Volksverzekeringen¹⁴ en het Besluit zorgverzekering BES in werking treedt. Met deze wijziging kunnen de Caribische studenten¹⁵ aanspraak maken op de Nederlandse basiszorgverzekering. Wel moeten zij rekening houden met de ingezetenschapsbeoordeling door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Deze beoordeling kan ertoe leiden dat de studenten alsnog geen toegang hebben tot een Nederlandse basiszorgverzekering. Dat is bijvoorbeeld het geval als zij een opleiding gaan volgen die korter is dan drie jaar. Het ministerie van VWS lichtte toe dat de situatie rondom het SVB-beleid pas aan het eind van het wetgevingstraject bekend werd en nu nagaat in hoeverre een beleids- en/of wetwijziging nodig is om dit te corrigeren. Omdat het ministerie wil voorkomen dat studenten in de tussentijd geen zorgverzekering hebben, is besloten de huidige verzekering te verlengen tot en met het eind van het jaar.¹⁶

¹³ Hiervoor is aangegeven dat het in totaal om 5 thema's gaat: naast integrale Informatievoorziening zijn dat Studiecultuur en Taal, Ontvangst en Begeleiding, Studiekeuze en Studieloopbaanontwikkeling en Mobiliteit binnen het Koninkrijk.

¹⁴ BUB staat voor Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden.

¹⁵ Hiermee worden zowel de studenten uit Caribisch Nederland als de studenten uit Curaçao, Aruba en St. Maarten bedoeld.

¹⁶ Het ministerie van VWS meldde aanvankelijk dat er was besloten hierover nog niks te communiceren aan de studenten. Dit, om verwarring te voorkomen aangezien er tot 31 december 2022 feitelijk niks zou veranderen. Inmiddels is dat wel gedaan (zowel richting Caribisch Nederland als richting Curaçao, Aruba en St. Maarten). Voor de Caribisch Nederlandse studenten geldt in elk geval dat zij tot het einde van 2022 gebruik kunnen maken van de Zorgverzekering BES.

VI Reactie van de Nationale ombudsman

De ombudsman heeft in zijn rapport Kopzorgen van Caribische studenten uitvoerig beschreven hoe Caribische studenten door het niet (tijdig) kunnen beschikken over een BSN in Nederland tegen allerlei problemen aanlopen. Eén van die problemen is het niet kunnen openen van een bankrekening zonder BSN. De ombudsman begrijpt dat het realiseren van een BSN in Caribisch Nederland niet van de ene op de andere dag gerealiseerd is. Toch had hij gehoopt - en verwacht - dat er voor de Caribische studenten die nu (studiejaar 2022-2023) naar Nederland komen al een passende oplossing was gevonden. Ook had de ombudsman gehoopt dat er in ieder geval concrete plannen zijn voor automatische draagkrachtmetering bij terugkeer. Studenten afkomstig van Curaçao en uit Caribisch Nederland moeten DUO zelf (eenmalig) vragen om rekening te houden met hun inkomsten voor de berekening van hun aflossingsbedrag. Voor studenten van St. Maarten en Aruba zou een dergelijke afspraak niet in de rede liggen, zo geeft het ministerie van OCW aan.

De ombudsman vindt het jammer dat er nog geen zicht is op de gewenste automatische draagkrachtmetering, maar is blij te horen dat dat er een inventarisatie komt van de mogelijkheden voor automatische gegevensuitwisseling.

Met instemming neemt de Nationale ombudsman kennis van de wetsaanpassing van het BUB Volksverzekeringen en het Besluit zorgverzekering BES. Hiermee wordt onderkend dat Caribische studenten gebruik moeten kunnen maken van een Nederlandse basiszorgverzekering en dat het maken van onderscheid in dergelijke situaties niet te rechtvaardigen is. Wel vindt de ombudsman het opmerkelijk dat pas aan het eind van het wetgevingstraject duidelijk werd dat de SVB een beoordeling van het ingezetenschap doet. De SVB doet de beoordeling immers al jaren en ook in het rapport Kopzorgen van Caribische studenten staat deze beschreven. De ombudsman maakt zich zorgen over de situatie van studenten die korter dan drie jaar een opleiding in Nederland gaan volgen. Zij komen in beginsel niet in aanmerking voor een Nederlandse basiszorgverzekering en bijhorende zorgtoeslag.¹⁷ Dat vindt hij niet goed uit te leggen voor deze studenten.¹⁸ Daarom verzoekt hij het ministerie van VWS met klem nader te onderzoeken op welke wijze deze onwenselijke situatie kan worden gecorrigeerd.

VII Hoe verder?

De Nationale ombudsman blijft de opvolging van de aanbevelingen uit zijn rapport van 2020 nauwgezet volgen. Daarom zal hij eind 2022 opnieuw een of meer rondetafelgesprekken organiseren met betrokken partijen. Tijdens deze bijeenkomsten wil hij – naast de stand van zaken rond de aanbevelingen – aandacht vragen voor de situatie van de mbo-studenten; het hierboven beschreven probleem rond het 'gap year'; én bespreken of er een - en zo ja welke - organisatie aangesteld moet worden als 'regiehouder'. Afhankelijk van de uitkomsten van die bijeenkomsten zal hij bekijken of er nadere actie ondernomen moet worden.

¹⁷ Tenzij de studenten een (bij)baantje zoeken.

¹⁸ De ombudsman heeft hierover op 30 juni 2022 een aantal vragen aan het ministerie van VWS gesteld, zie bijlage 2. Bij de afronding van deze tussenrapportage waren de antwoorden van VWS nog niet ontvangen.

Bijlage 1: Knelpunten van Caribische studenten in het kort

Knelpunten die Caribische studenten ervaren als zij naar Nederland komen om te studeren.

Het kan al misgaan in de voorbereiding op de studie in Nederland. Uit ons onderzoek kwam naar voren dat een kwart van de 624 door ons ondervraagde studenten zich (zeer) slecht voorbereid voelt. Gedurende hun studie komen zij erachter dat deze niet aan hun verwachtingen voldoet. Ook Nederland blijkt anders te zijn dan van tevoren gedacht. Informatie die de studenten voorafgaand aan hun komst hadden ontvangen - over de studie of over een aantal praktische zaken - blijkt achteraf ontoereikend of te gefragmenteerd te zijn geweest. Het op afstand regelen van huisvesting of een bankrekening levert ook de nodige problemen op, onder meer omdat de mensen op de zes Caribische eilanden niet over een BSN beschikken.

Eenmaal in Nederland aangekomen ervaren de Caribische studenten weer andere knelpunten. Zo is een groot deel van de studenten niet op de hoogte van het systeem van belastingen en toeslagen. Hierdoor raken zij in financiële problemen. Bij het aanvragen van zorgtoeslag gaat het vaak mis: omdat studenten uit Curaçao, St. Maarten en Aruba¹⁹ zijn uitgezonderd van de Nederlandse zorgverzekering komen zij niet in aanmerking voor zorgtoeslag. Toch vragen zij, meestal op aanraden van familie of vrienden, een Nederlandse zorgverzekering en bijbehorende zorgtoeslag aan. Als dan later blijkt dat zij hier geen recht op hebben, moeten zij vaak flinke bedragen terugbetalen. De Caribische studenten begrijpen niet waarom zij geen recht hebben op een Nederlandse basisverzekering.²⁰ Zij hebben toch de Nederlandse nationaliteit en wonen toch in Nederland? Door dit soort situaties voelen deze studenten zich soms een tweederangsburger in Nederland. Het gevoel van buitengesloten te worden, op school en in de samenleving, de taalachterstand en de culturele verschillen leveren overigens ook sociaal-culturele en psychische problemen op. Deze problemen leiden soms tot flinke studievertraging of zelf studie uitval. Studenten missen ondersteuning en begeleiding hierin.

Ook ná de studie kunnen financiële problemen ontstaan, vaak gaat het om studieschulden. Bijna de helft van de studenten die momenteel hun studieschulden aflossen, geeft aan dat dit moeizaam gaat. Van de ondervraagde oud-studenten die zijn teruggekeerd naar de eilanden ervaart zelfs 63% het als (zeer) moeilijk om de studieschuld af te lossen. Studenten uit Curaçao, St. Maarten en Aruba klagen erover dat bij het aflossen van de studielening geen rekening wordt gehouden met de lokale (studie)schulden terwijl dat bij studenten uit Caribisch Nederland wel wordt gedaan. Daarnaast ontbreekt een totaaloverzicht van de studieschulden die uitstaan bij lokale instanties en bij Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Ook klagen zij over het feit dat buiten Europees Nederland niet automatisch een aflossingsbedrag op basis van de draagkracht kan worden berekend.

¹⁹ Ook wel aangeduid als de autonome landen in het Koninkrijk.

²⁰ Voor studenten uit Caribisch Nederland (Bonaire, Saba en St. Eustatius, ook BES-eilanden genoemd) geldt een andere regeling.

Bijlage 2: Vragen aan OCW en VWS en de reactie daarop

E-mailbericht van 24 mei 2022 van de Nationale ombudsman aan het ministerie van OCW en de reactie daarop van 14 juli 2022

"(...)

Op 16 december 2020 rondde de Nationale ombudsman zijn onderzoek af naar de knelpunten die studenten uit het Caribisch deel van het Koninkrijk ervaren als zij naar Nederland komen om te studeren (of in Nederland gestudeerd hebben). Het onderzoek heeft geresulteerd in het rapport Kopzorgen van Caribische studenten. Hierin constateerde de ombudsman dat Caribische studenten door verschillende oorzaken vast kunnen lopen tijdens hun studie in Nederland. Hierdoor lopen zij studievertraging op, of haken zij zelfs voortijdig af. Een van de knelpunten betrof het niet beschikken over een Burgerservicenummer (BSN). Omdat de Caribische studenten niet beschikken over een BSN ontbreekt voor hen de mogelijkheid om - voordat zij naar Nederland komen - een aantal praktische zaken te regelen. Dit zorgt voor problemen bij onder meer het openen van een Nederlandse bankrekening, bij het regelen van huisvesting of bij de inschrijving bij een (mbo)onderwijsinstelling. Anderen aanbevelingen waren de automatische draagkrachtberekening bij terugkeer naar de eilanden, de aflossing van (lokale) studieschulden op gelijke wijze en het verstrekken van informatie over kwijtschelding van belastingen en toeslagen. Na publicatie van het rapport hebben wij aangekondigd de opvolging van de aanbevelingen uit dat rapport nauwgezet te zullen volgen. Daarom hebben wij op 8 december 2021 twee rondetafelbijeenkomsten georganiseerd met stakeholders, departementen en (ex)studenten. U was hier ook bij aanwezig. Tijdens deze bijeenkomsten is nader ingegaan op een aantal van deze aanbevelingen. We hebben aangegeven dat wij vóór de zomervakantie een (tussen)rapportage publiceren waarin wordt aangegeven wat de stand van zaken is met betrekking tot de opvolging van de aanbevelingen. De groep studenten die in studiejaar 22-23 gaat instromen zal naar verwachting over 8 of 9 weken naar Nederland vertrekken. Wij vragen ons af in hoeverre eventuele wijzigingen voor deze groep zullen gelden en of zij (en hun ouders) hierover informatie ontvangen (en zo ja op welke wijze deze informatie wordt verstrekt). Wij ontvangen daarom graag zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 13 juni aanstaande, schriftelijk van u de stand van zaken met betrekking tot de volgende aanbevelingen:

- **Een Burgerservicenummer**

Het ministerie van BZK liet tijdens de rondetafelbijeenkomst weten dat wordt gewerkt aan een wetswijziging om op termijn het BSN in Nederland in te voeren. Vervolgens kondigde de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op 17 februari 2022 - tijdens een debat in de Tweede Kamer - aan dat alle Caribische studenten, dus niet alleen de studenten uit Caribisch Nederland, maar óók de studenten afkomstig uit Curaçao, St. Maarten en Aruba, vanaf 2023 een BSN zullen verkrijgen. Zij zullen dit via DUO ontvangen. Onze vraag aan u is of Caribische studenten ervanuit kunnen gaan dat zij per 1 januari 2023 via DUO een BSN ontvangen? En zo ja, kunt u al aangeven hoe zij deze zouden moeten aanvragen?

- **Automatische draagkrachtmetering bij terugkeer naar de eilanden**

Uit het rondetafelgesprek werd duidelijk dat DUO met de Belastingdiensten van Caribisch Nederland en Curaçao afspraken heeft gemaakt om voor de jaren volgend op het eerste draagkrachtverzoek proactief het inkomen op te vragen. Studenten voor wie deze mogelijkheid ontbreekt ontvangen een herinnering. Kunt u aangeven wat de stand van zaken is? Ook horen wij graag of er ook een dergelijke afspraak kan worden gemaakt met de Belastingdiensten van Aruba en St. Maarten (en zo nee waarom niet).

- **Op gelijke wijze (lokale) studieschulden aflossen en verstrekken van overzicht studieschulden**

Deze aanbeveling had betrekking op het feit dat lokale studieschulden van oud-studenten in Caribisch Nederland wel worden betrokken bij de aflossing van de studieschulden bij DUO en de lokale studieschulden van oud-studenten van Curaçao, St. Maarten en Aruba niet. Daarbij zou ook een totaaloverzicht van studieschulden verstrekt moeten worden. Wij hebben begrepen dat de werkgroep Studiefinanciering aan deze aanbeveling uitvoering zou geven. Kunt u aangeven wat de stand van zaken is op dit moment?

- **Integrale informatieverstrekking**

In reactie op ons rapport heeft de (voormalig) minister aangegeven dat zij goede integrale informatie over (fiscale) rechten en plichten voor alle studenten van groot belang acht en beloofde zich – samen met haar collega's en met de Huizen van de Gevolmachtigde ministers van de landen – in te zetten voor verbetering en intensivering van voorlichting aan (toekomstige) studenten en hun ouders. Ook hier graag de laatste stand van zaken.

Tot slot hoor ik graag van u in hoeverre de groep Caribische studenten die na de zomer met een studie in Nederland start wordt meegenomen de plannen en hoe de informatieverstrekking aan deze groep eruitziet."

De reactie van het ministerie van OCW van 14 juli 2022 bevatte de volgende informatie:

Een Burgerservicenummer

(...) Vooruitlopend op de invoering van het burgerservicenummer in Caribisch Nederland wordt op dit moment onderzocht of het haalbaar is om via DUO als Aangewezen Bestuursorgaan (ABO) een BSN te verstrekken aan Caribische studenten. Op grond van de Wet basisregistratie personen (Wet BRP) kan DUO worden aangewezen om voor de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) gegevens van niet-ingezetenen bij te houden in de Registratie Niet-ingezetenen (RNI). Inschrijving in de RNI leidt vervolgens tot verstrekking van een BSN door BZK. Hierdoor kunnen studenten afkomstig van alle zes de eilanden voor vertrek naar Nederland een BSN toegewezen krijgen door tussenkomst van DUO. Aangezien dit voor DUO een nieuwe taak betreft heeft DUO recent een impactanalyse uitgevoerd. Op basis van deze analyse zijn BZK en OCW in gesprek over het vervolgtraject. Tijdens het door u genoemde debat heeft de minister aangegeven dat besluitvorming in juni zou plaatsvinden en het implementatietraject ongeveer een jaar in beslag neemt. Dit betekent dat het niet haalbaar is om per 1 januari 2023 via DUO en BZK een BSN uit te geven. Na het zomerreces zal BZK een brief aan de Kamer sturen met informatie over BSN in het Caribisch gebied.

Automatische draagkrachtmeting bij terugkeer naar de eilanden

(...) Zowel voor Curaçao als voor Caribisch Nederland geldt dat de debiteur eerst zelf een verzoek om draagkrachtmeting moet doen. Debiteuren in Curaçao moeten zelf toestemming (machtiging) geven om het voor DUO mogelijk te maken ook voor de jaren volgend op het eerste draagkrachtverzoek het inkomen op te mogen vragen. Als zij geen toestemming geven, dan kunnen er geen gegevens met betrekking tot het inkomen worden ontvangen. Het jaar daarop wordt door DUO geprobeerd het inkomen proactief op te vragen bij beide Belastingdiensten om het maandbedrag vast te stellen. Als beide Belastingdiensten geen gegevens hebben, worden de debiteuren verzocht zelf gegevens te verstrekken.

Het bijhouden van de machtigingen (ook van eventuele partners) en eventuele intrekkingen daarvan is erg lastig uitvoerbaar in combinatie met de geautomatiseerde systemen van DUO. Een 'handmatige' afspraak zoals deze ligt dan ook niet in de rede voor de twee andere landen. Op dit moment worden daarom de mogelijkheden voor automatische gegevensuitwisseling met de Caribische landen geïnventariseerd. Hierbij wordt specifiek gekeken naar de benodigde randvoorwaarden, waaronder juridische aspecten. Zo is er bijvoorbeeld aanpassing van de wetgeving in de Caribische landen noodzakelijk om de gegevensuitwisseling mogelijk te maken. DUO zet er tot

dan vol op in zet om mensen te informeren en te stimuleren om de draagkrachtberekening aan te vragen en om in contact te komen met debiteuren, maar ook om voorlichting te geven aan aankomende studenten. Daarnaast zijn er ook praktische aspecten die van invloed zijn op gegevensuitwisseling. Zo beschikt de lokale belastingdienst niet altijd over alle gegevens van het inkomen en niet alle bewoners, waaronder debiteuren van DUO, doen belastingaangifte. Zonder deze gegevens is een automatische draagkrachtbepaling niet mogelijk. Onlangs is de Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van het Vierlandenoverleg en de studieschulden van Caribische studenten.²¹ In deze brief staat meer informatie over de aanvraag van een draagkrachtberekening.

Op gelijke wijze (lokale) studieschulden aflossen en verstrekken van overzicht studieschulden

(...) Voor de eerstvolgende bijeenkomst in september zal dit onderwerp geagendeerd worden in de ambtelijke vierlandenwerkgroep Studiefinanciering zodat het met de landen besproken kan worden. Overigens wordt de schuld van de Wet Studiefinanciering (Wsf) 2000 betrokken bij de schuld uit de Wsf BES. Het geldt niet andersom.

Integrale informatieverstrekking

(...) Zoals eerder genoemd zet DUO er vol op in om mensen te informeren en te stimuleren om de draagkrachtberekening aan te vragen en om in contact te komen met debiteuren, maar ook om voorlichting te geven aan aankomende studenten. Binnen de Regiegroep Studiesucces Caribische Studenten is daarnaast een werkgroep 'integrale informatievoorziening' ingesteld. Deze werkgroep focust op verschillende initiatieven rond informatievoorziening, waaronder het inzichtelijk maken van reeds bestaande initiatieven en het inrichten van informatiepunt waarin de informatie over vervolgstudie voor Caribische (aspirant-)studenten, decanen en onderwijsinstellingen centraal is verzameld. Caribische studenten en de huizen van de gevolmachtigde ministers zijn uitgenodigd om hierover meedenken. In september komt de Regiegroep tijdens een werkconferentie op Aruba bij elkaar. De centrale informatieverstrekking is gericht op het cohort dat volgend jaar start. Voor de groep studenten die in september start wordt gebruik gemaakt van reeds bestaande informatiemiddelen, onder andere het aanbod aan ontvangst- en begeleidingsprogramma's bij de Nederlandse onderwijsinstellingen die in fase 1 door de Regiegroep zijn geïnventariseerd. Naast de inzet van DUO en de Regiegroep vereist de totstandkoming van een volledig informatiepakket bijdragen van alle betrokken ministeries.

Bij e-mailbericht van 24 mei 2022 vroeg de Nationale ombudsman aan het ministerie van VWS:

(...),

Op 16 december 2020 rondde de Nationale ombudsman zijn onderzoek af naar de knelpunten die studenten uit het Caribisch deel van het Koninkrijk ervaren als zij naar Nederland komen om te studeren (of in Nederland gestudeerd hebben). Het onderzoek heeft geresulteerd in het rapport Kopzorgen van Caribische studenten. Hierin constateerde de ombudsman dat Caribische studenten door verschillende oorzaken vast kunnen lopen tijdens hun studie in Nederland. Hierdoor lopen zij studievertraging op, of haken zij zelfs voortijdig af. Een van de knelpunten had betrekking op het feit dat studenten uit het Caribisch deel van het Koninkrijk geen toegang hebben tot de Nederlandse basiszorgverzekering. Na publicatie van het rapport hebben wij aangekondigd de opvolging van de aanbevelingen uit dat rapport nauwgezet te zullen volgen. Daarom hebben wij op 8 december 2021 twee rondetafelbijeenkomsten georganiseerd met stakeholders, departementen en (ex)studenten. Het ministerie van VWS was hier ook bij aanwezig. Tijdens deze bijeenkomsten is nader ingegaan op een aantal van deze aanbevelingen. Zo werd onder meer aangegeven dat de ministeries van VWS en SZW gezamenlijk een wetsaanpassing voorbereiden om het Besluit zorgverzekering BES en de BUB zodanig aan te passen dat de studenten voortaan wel aanspraak kunnen maken op de Nederlandse basiszorgverzekering. We hebben tijdens

²¹ [Kamerbrief over Vierlandenoverleg OCW 2022 en Studies Caribische Studenten | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

de rondetafel aangekondigd dat wij vóór de zomervakantie een (tussen)rapportage publiceren waarin wordt aangegeven wat de stand van zaken is met betrekking tot de opvolging van de aanbevelingen. De groep die in studiejaar 22-23 zal instromen vertrekt naar verwachting al over 8 of 9 weken naar Nederland. Wij vragen ons af in hoeverre eventuele wijzigingen voor deze studenten zullen gelden en zo ja of zij daarover geïnformeerd zijn/worden. Wij ontvangen graag zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 13 juni aanstaande, schriftelijk van u de stand van zaken m.b.t. de wetsaanpassing.

Op 13 juni 2022 reageerde het ministerie van VWS als volgt:

"De wijziging van het Bub en het Besluit zorgverzekering BES treedt in werking per 1 juli 2022 (Staatsblad 2022, 193). De studenten zullen in principe vanaf die datum aanspraak kunnen maken op de Nederlandse basiszorgverzekering. 'In principe' omdat wel rekening dient te worden gehouden met het feit dat er nog een ingezetenschapsbeoordeling dient plaats te vinden door de SVB. Het beleid van SVB komt, voor wat betreft de studenten, kort samengevat op neer dat als het op de datum van binnenkomst in Nederland voldoende aannemelijk is dat het verblijf in Nederland langer dan drie jaar zal duren, de SVB vanaf de datum van binnenkomst ingezetenschap aanneemt tenzij contra-indicaties in de weg staan aan die aanname. Dit kan in de context van een concreet geval anders uitvallen als er, bijvoorbeeld, nog sterke bindingen met het land/de plaats van herkomst bestaan. De kans bestaat dus dat de Caribische studenten (met Nederlandse nationaliteit), vanwege het SVB-beleid, alsnog geen toegang zullen hebben tot de Nederlandse basiszorgverzekering. Denk bijvoorbeeld aan studenten die een opleiding van korter dan drie jaar gaan volgen hier in Europees Nederland. Helaas, is de situatie rondom het SVB-beleid pas aan het eind van het wetgevingstraject bekend geworden. Op dit moment wordt nagegaan of een beleids- en/of wetswijziging dient plaats te vinden om deze situatie te corrigeren. Om er voor zorg te dragen dat geen enkele BES-student in de tussentijd zonder een zorgverzekering komt te zitten, is er besloten om de huidige verzekering te verlengen tot en met het eind van dit jaar.

NB: het SVB-beleid geldt overigens ook voor studenten met de Nederlandse nationaliteit die vanuit andere delen van de wereld (dan de BES-eilanden) naar Europees Nederland komen om te studeren.

Daar het bovenstaande tot verwarring kan leiden bij studenten, is er besloten om nog niks te communiceren aan de studenten. Voor de BES-studenten verandert immers niets tot en met 31 december 2022. Wel houden we de partners OCW, RCN en Turan Goeloe (studentenbegeleiders) op de hoogte van de ontwikkelingen."

Op onze verduidelijkende vraag of hiermee ook niet de studenten van Curaçao, St. Maarten en Aruba bedoeld worden, antwoordde het ministerie van VWS op 15 juni 2022:

"De wijziging van de BUB beperkt zich niet tot de studenten van de BES-eilanden. Ook de studenten van de CAS landen kunnen dus, in principe, aanspraak maken op de Nederlandse basisverzekering. Ik noemde alleen de studenten van de BES-eilanden omdat onze beleidsdirectie over de BES-eilanden gaat. De toelichting op artikel 20 van de BUB (per 1 juli):

"Artikel II, onderdeel F, artikelen III en V

Studenten uit het Caribisch deel van het Koninkrijk hebben de Nederlandse nationaliteit, maar waren op grond van artikel 20 van het BUB-volksverzekeringen bij ingezetenschap en verblijf in Nederland uitsluitend vanwege studieredenen, uitgezonderd van de Nederlandse volksverzekeringen. Studenten van Bonaire, St. Eustatius en

Saba (BES) konden volgens het Besluit zorgverzekering BES terugvallen op de geldende zorgverzekering op de BES. Voor studenten uit Curaçao, Aruba en St. Maarten gold dat zij een internationale zorgverzekering moesten afsluiten en dat zij geen recht hebben op zorgtoeslag. Studenten met de Nederlandse nationaliteit die vanuit andere gebieden buiten (Europees) Nederland in Nederland komen studeren en ingezetene zijn, zijn wel in Nederland verzekerd. De Centrale Raad van Beroep heeft in zijn uitspraak in een overweging ten overvloede meegegeven dat voor het onderscheid naar afkomst (woonplaats) in concrete gevallen zwaarwegende redenen moeten worden aangevoerd, wil dit onderscheid naar afkomst gerechtvaardigd zijn. Er is vastgesteld dat er geen sprake is van zwaarwegende redenen. Ook de Nationale Ombudsman heeft in zijn rapport «Kopzorgen van de Caribische student» van 16 december 2020 aangegeven dat het onwenselijk is dat Caribische studenten zijn uitgezonderd van een Nederlandse zorgverzekering. In beantwoording van Kamervragen over dit rapport van de Ombudsman heeft de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap geantwoord dat zou worden verkend welke mogelijkheid er was om het Besluit zorgverzekering BES en het BUB volksverzekeringen aan te passen, waardoor alle inwoners van de Caribische delen van het Koninkrijk die tijdens hun studie in Nederland ingezetene zijn, ook gebruik kunnen maken van een Nederlandse zorgverzekering en daarmee ook in aanmerking kunnen komen voor zorgtoeslag. Uit die verkenning is gebleken dat dit met een aanpassing van artikel 20 van het BUB-volksverzekeringen kan worden gerealiseerd.

Het genoemde onderscheid wordt in artikel 20 van het BUB-volksverzekeringen daarom opgeheven. Dit heeft tot gevolg dat studenten afkomstig uit het Caribisch deel van het Koninkrijk in Nederland verzekerd zijn voor de volksverzekeringen als zij ingezetene zijn van Nederland, ook als zij uitsluitend wegens studieredenen in Europees Nederland verblijven. Voor de volledigheid wordt vermeld, dat een student die in Nederland arbeid of een stage met stagevergoeding verricht, al verzekerd was voor de volksverzekeringen. Voor de studenten van de BES-eilanden houdt dit in dat zij een Nederlandse zorgverzekering afsluiten als zij ingezetene van Nederland zijn en dus niet langer gebruik kunnen maken van de zorgverzekering op de BES. Deze studenten kunnen hierdoor ook een aanvraag indienen voor zorgtoeslag. Voor de studenten van Aruba, Curaçao en St. Maarten houdt dit in dat zij geen internationale zorgverzekering hoeven af te sluiten als zij ingezetene zijn van Nederland, maar wel een Nederlandse zorgverzekering. Ook zij kunnen een aanvraag indienen voor zorgtoeslag. De wijziging in artikel 20 van het BUB-volksverzekeringen gaat gepaard met het vervallen van artikel 1a van het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen BES en een aanpassing van artikel 4, eerste lid, onderdeel e, van het Besluit Zorgverzekering BES. Die bepalingen regelden dat studenten uit Caribisch Nederland tijdens de studie in Europees Nederland voor de Wet algemene ouderdomsverzekering BES, respectievelijk voor de zorgverzekering BES verzekerd bleven zolang zij niet in Nederland werkten of ook voor een andere reden dan enkel studie in Europees Nederland verbleven. Omdat deze studenten voortaan wel verzekerd zijn in Nederland als zij ingezetene zijn, is dit aangepast.”

[Staatsblad 2022, 193 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

Hierop reageerde de Nationale ombudsman bij e-mailbericht van 30 juni 2022:

(..) Via deze weg bericht ik u dat wij hebben besloten onze tussenrapportage over de opvolging van de aanbevelingen uit het rapport Kopzorgen van Caribische studenten in de eerste week van september 2022 te publiceren (in plaats van begin juli 2022). Naar aanleiding van uw eerdere mails hebben wij nog enkele vragen. U schreef in uw e-mailbericht van 13 juni 2022 dat het beleid van de SVB (voor wat betreft de ingezetenschaapsbeoordeling) er kort samengevat op neerkomt 'dat als het op de datum van binnenkomst in Nederland voldoende aannemelijk is dat het verblijf in Nederland langer dan drie jaar zal duren, de SVB vanaf de datum van

binnenkomst ingezetenschap aanneemt tenzij contra-indicaties in de weg staan aan die aanname. Dit kan in de context van een concreet geval anders uitvallen als er, bijvoorbeeld, nog sterke bindingen met het land/de plaats van herkomst bestaan. De kans bestaat dus dat de Caribische studenten (met Nederlandse nationaliteit), vanwege het SVB-beleid, alsnog geen toegang zullen hebben tot de Nederlandse basiszorgverzekering. Denk bijvoorbeeld aan studenten die een opleiding van korter dan drie jaar gaan volgen hier in Europees Nederland.

- Wij vragen ons af wat wordt verstaan onder het hebben van 'sterke bindingen met het land van herkomst'. Zijn hiervoor specifieke criteria opgesteld? Zo ja, welke?

U legt voorts uit dat studenten die bijvoorbeeld een opleiding korter dan 3 jaar volgen vanwege de ingezetenenbeoordeling door de SVB, geen toegang krijgen tot de Nederlandse basiszorgverzekering.

- Kunt u aangeven waarom er voor deze termijn van drie jaren is gekozen? In hoeverre wordt getoetst of een student daadwerkelijk langer dan 3 jaar in Nederland gaat studeren? De meeste studenten zullen immers aangeven dat zij voor een studie van minimaal vier jaar naar Nederland komen om te studeren.
- Wat gebeurt er als een student besluit om na een jaar al terug te keren naar de eilanden? Heeft dat (negatieve) consequenties voor het al dan niet verzekerd zijn? M.a.w.: is een student in dit geval met terugwerkende kracht een jaar lang niet correct verzekerd geweest?
- En wat betekent dit voor de eventuele medische kosten die gemaakt zijn? Moet de student deze met terugwerkende kracht zelf betalen?
- Kan de student op een eenvoudige wijze weer terugvallen op zijn vorige zorgverzekering?

Tot slot schrijft u in dezelfde mail dat besloten is om nog niks met de studenten te communiceren, omdat voor hen niks wijzigt tot eind december 2022. Wij maken ons echter zorgen over de groep studenten die deze zomer (voor het studiejaar 22-23) naar Nederland komt om te studeren.

- Hoe wordt voorkomen dat zij tussen wal en schip vallen? Wanneer (en door wie) worden zij geïnformeerd?
- Begrijp ik het goed dat het SVB-beleid (ingezetenschapsbeoordeling) niet in de wijziging van de BUB per 1 juli 2022 is opgenomen en dat daarom is besloten tot eind dit jaar de huidige werkwijze aan te houden?
- En geldt de huidige situatie zowel voor de studenten van de BES-eilanden (die hun zorgverzekering BES behouden als ze naar Nederland komen) als voor de studenten van de CAS landen (die dan een internationale zorgverzekering af moeten sluiten voor een half jaar)?